

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ
ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018, Ν.127(Ι)/2018
ΑΡΘΡΟ 26**

ΟΔΗΓΟΣ

**Ειδικά Περιεχόμενα Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο
Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) ανά κατηγορία Έργου**

Αύγουστος, 2018

Σημείωμα:

Τα περιεχόμενα που περιλαμβάνονται στο παρόν αποτελούν πρόσθετες πληροφορίες που πρέπει να ενσωματωθούν στο έγγραφο «Γενικά Περιεχόμενα Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ)» και αναφέρονται στις κατηγορίες των έργων του Πρώτου Παραρτήματος του Νόμου Ν. 127(Ι)/2018.

Περιεχόμενα

Ομάδα 1 ^η : ‘Πτηνοκτηνοτροφικές Εγκαταστάσεις’	4
Ομάδα 2 ^η : ‘Ιχθυοκαλλιέργειες’	5
Ομάδα 3 ^η : ‘Εξορυκτικές Δραστηριότητες’	7
Ομάδα 4 ^η : ‘Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις’	9
Ομάδα 5 ^η : ‘Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών’	12
Ομάδα 6 ^η : ‘Λιμενικά έργα και έργα προστασίας της ακτής’	14
Ομάδα 7 ^η : ‘Έργα στη θάλασσα’	16
Ομάδα 8 ^η : ‘ Έργα για τη διαχείριση υδάτινων πόρων και υδραυλικά έργα’	18
Ομάδα 9 ^η : “ Έργα για τη διαχείριση αποβλήτων”	22
Ομάδα 10 ^η : ‘Έργα αστικής ανάπτυξης, τουρισμός και αναψυχή’	26
Ομάδα 11 ^η : ‘ Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας’	29
Ομάδα 12 ^η : ‘ Έργα αποθήκευσης και μεταφοράς καυσίμων, χημικών ουσιών και ηλεκτρισμού’	31
Ομάδα 13 ^η : “Έργα εξερεύνησης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων”	32

Ομάδα 1^η: 'Πτηνοκτηνοτροφικές Εγκαταστάσεις'

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 1^{ης} ομάδας 'Πτηνοκτηνοτροφικές Εγκαταστάσεις' το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο Κεφάλαιο 1 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 1.2 να αναφέρονται οι συντεταγμένες του τεμαχίου του έργου και του λειτουργικού χώρου της πτηνοκτηνοτροφικής εγκατάστασης. Επίσης, σε περιπτώσεις όπου τα επεξεργασμένα υγρά απόβλητα προορίζονται για λίπανση ή άρδευση, να δίνονται οι συντεταγμένες των τεμαχίων όπου θα γίνεται η εφαρμογή.
2. Στο Κεφάλαιο 2 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2.2, να δίνονται επιπλέον στοιχεία για τις αποστάσεις του έργου από τις διάφορες ζώνες/περιοχές/εγκαταστάσεις.
3. Στο Κεφάλαιο 5 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 5.4.2 να καταγράφονται οι ανάγκες σε τροφές, ενέργεια και νερό κατά τη λειτουργία του έργου, με εκτίμηση των ποσοτήτων αιχμής και των ετήσιων ποσοτήτων.
4. Ο χάρτης της παραγράφου 14.5, στο Κεφάλαιο 14, να συμπεριλαμβάνει όλες τις υφιστάμενες και θεσμοθετημένες χρήσεις σε απόσταση τουλάχιστον 1 km από τα όρια κατάληψης της μονάδας και των χώρων /τεμαχίων όπου θα χρησιμοποιούνται για λίπανση ή άρδευση με τα επεξεργασμένα υγρά απόβλητα.
5. Ο χάρτης στην παράγραφο 14.6 του Κεφαλαίου 14 να περιλαμβάνει αποτελέσματα μοντέλου διασποράς οσμών.
6. Σε περίπτωση που το έργο εμπίπτει στο Μέρος III ή IV ή V ή VII του περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμου του 2013 τότε θα πρέπει να υποβάλλονται και οι σχετικές για το έργο πληροφορίες σύμφωνα με τις πρόνοιες και απαιτήσεις του εν λόγω Νόμου.

Ομάδα 2^η: 'Ιχθυοκαλλιέργειες'

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 2^{ης} ομάδας 'Ιχθυοκαλλιέργειες' το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Για τις θαλάσσιες μονάδες, στο Κεφάλαιο 1 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 1.2 να δίνονται οι συντεταγμένες των τεμαχίων της μισθωμένης (ή της προς μίσθωση) έκτασης και του/των πάρκου/ων εκτροφής, ενώ για τις χερσαίες μονάδες ή για τις χερσαίες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις πλωτών μονάδων, να δίνονται οι συντεταγμένες του τεμαχίου επέμβασης.
2. Για τις θαλάσσιες μονάδες στο Κεφάλαιο 2 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2.1 θα πρέπει να αναφέρονται συνοπτικά, εκτός των στοιχείων της θαλάσσιας μονάδας, και στοιχεία για τις χερσαίες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις (του ίδιου ή άλλου φορέα που σχετίζονται ή εξυπηρετούν το υπό εξέταση έργο). Στο Κεφάλαιο 2 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2.2 απαιτούνται επίσης, για θαλάσσιες μονάδες, οι αποστάσεις από: άλλες λειτουργούσες μονάδες του ίδιου ή άλλου φορέα, την ακτή, θαλάσσιους χώρους με αρχαιότητες, τουριστικές μονάδες ή εγκαταστάσεις, υφιστάμενες οικιστικές αναπτύξεις και/ή προγραμματιζόμενες, υφιστάμενους οικισμούς, βιομηχανικές μονάδες, εξορυκτικές εγκαταστάσεις, λιμενικές εγκαταστάσεις διακίνησης πετρελαιοειδών ή βιομηχανικών μονάδων που εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους θαλάσσιας ρύπανσης, καταδυτικά πάρκα, παραλίες κολύμβησης και αεροδρόμια.
3. Στο Κεφάλαιο 5 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 5.1 να γίνεται αναφορά στις χερσαίες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις μόνο εφόσον πρόκειται να αδειοδοτηθούν περιβαλλοντικά μαζί με τη θαλάσσια μονάδα. Σε διαφορετική περίπτωση να γίνεται συνοπτική αναφορά στις υποστηρικτικές εγκαταστάσεις που θα εξυπηρετούν τη μονάδα. Επίσης, στο Κεφάλαιο 5 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 5.3.2, να καταγράφονται οι ανάγκες σε τροφές, ενέργεια και νερό κατά τη λειτουργία του έργου, με εκτίμηση των ποσοτήτων αιχμής και ετήσιας περιόδου. Στο Κεφάλαιο 5 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 5.5, στις περιπτώσεις θαλάσσιων μονάδων, απαιτείται να περιλαμβάνονται και μέτρα και προτάσεις για την αποκατάσταση του θαλάσσιου χώρου θα που καταλαμβάνει η μονάδα, καθώς επίσης και για την ελαχιστοποίηση τυχόν παρεμβάσεων στο βένθος.
4. Στο Κεφάλαιο 7 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 7.1 η ακτίνα επιρροής, για τις θαλάσσιες μονάδες, περιορίζεται στο ήμισυ των αποστάσεων που αναφέρονται. Στο ίδιο κεφάλαιο, να αναφέρονται στοιχεία σχετικά με τα επικρατούντα θαλάσσια ρεύματα στην περιοχή. Επίσης, σε περίπτωση θαλάσσιων μονάδων, να γίνεται καταγραφή του είδους *Posidonia Oceanica* στην περιοχή μελέτης.
5. Στο Κεφάλαιο 8 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 8.4, για θαλάσσιες μονάδες, να γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων στο είδος *Posidonia Oceanica*.
6. Στο Κεφάλαιο 10 να περιγράφεται το προτεινόμενο πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των ιζημάτων που βρίσκονται κάτω από τη θαλάσσια μονάδα.
7. Ο χάρτης στην παράγραφο 14.5, του Κεφαλαίου 14, να περιλαμβάνει όλες τις υφιστάμενες και θεσμοθετημένες χρήσεις σε απόσταση τουλάχιστον 1 km από τα όρια κατάληψης της μονάδας. Επίσης, για θαλάσσιες μονάδες, να απεικονίζονται άλλες γειτονικές μονάδες, η απόσταση από την ακτή και οι ισοβαθείς της εξεταζόμενης θαλάσσιας περιοχής και οι περιοχές που καλύπτονται από το είδος *Posidonia Oceanica*.

8. Ο χάρτης στην παράγραφο 14.5, του Κεφαλαίου 14, για θαλάσσιες μονάδες, να παρουσιάζει τα αποτελέσματα του μοντέλου διασποράς της περίσσειας τροφών και αποβλήτων.

Ομάδα 3^η: 'Εξορυκτικές Δραστηριότητες'

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 3^{ης} ομάδας 'Εξορυκτικές Δραστηριότητες' το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο Κεφάλαιο 1 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 1.1 να αναφερθεί, επιπλέον του είδους και του μεγέθους του έργου ή της δραστηριότητας, και το εμβαδόν της έκτασης των χώρων επέμβασης.
2. Στο Κεφάλαιο 5 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 5.1 να αναφέρεται επιπλέον η κατανομή της κατάληψης ανά επιμέρους έργο ή χρήστη και στην παράγραφο 5.3 οι προπαρασκευαστικές εργασίες. Επιπλέον, στο ίδιο κεφάλαιο, στην παράγραφο 5.4.1 να δοθούν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τις ερευνητικές γεωτρήσεις (πλην αυτών που αφορούν σε υδρογονάνθρακες), τις επιφανειακές και υπόγειες εκμεταλλεύσεις. Επίσης, στο Κεφάλαιο 5 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 5.4.1 να παρουσιάζονται συνοπτικά τα στοιχεία για τη διαχείριση των εξορυκτικών αποβλήτων.
3. Στο Κεφάλαιο 7 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 7.1 η περιοχή μελέτης για τις ερευνητικές γεωτρήσεις (πλην όσων αφορούν σε υδρογονάνθρακες και γεωθερμικά πεδία υψηλής θερμοκρασίας) να εξειδικεύεται ως εξής: να ορίζεται η έκταση υλοποίησης των ερευνητικών γεωτρήσεων και η ακτίνα επηρεασμού να καθορίζεται μετρούμενη από το εξωτερικό όριο της όλης έκτασης υλοποίησης των ερευνητικών γεωτρήσεων.
4. Κεφάλαιο 8 να πραγματοποιείται εκτίμηση των επιπέδων θορύβου από τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις με βάση το πρότυπο και / ή τη μεθοδολογία που περιγράφεται στον περί της Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμο του 2004, και σχετικές τροποποιήσεις του, και να προτείνονται μέτρα διαχείρισης του, όπου ισχύει.
5. Στο Κεφάλαιο 10 να περιλαμβάνεται πρόσθετη παράγραφος σχετική με τις εργασίες επαναφοράς της βλάστησης στις χερσαίες εκτάσεις που θα θιχθούν (να εφαρμόζονται προτάσεις που αφορούν σε όλες τις φάσεις του έργου, π.χ. προπαρασκευής, λειτουργίας και παύσης χρήσης).
6. Στο Κεφάλαιο 13 να είναι στην κρίση του μελετητή η περαιτέρω τεκμηρίωση της υφιστάμενης κατάστασης και με αντιπροσωπευτικές δορυφορικές εικόνες και αεροφωτογραφίες.
7. Στο Κεφάλαιο 14 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 14.4 να παρουσιάζονται οι εναλλακτικές λύσεις του έργου ή της δραστηριότητας, όταν υφίστανται, με έμφαση στα συνοδευτικά ή επιμέρους έργα, με τρόπο ώστε να είναι εμφανής η διαφοροποίηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων. Στο ίδιο κεφάλαιο να υποβληθεί μαζί με τον Γεωλογικό Χάρτη (παράγραφος 14.2) και 'Γεωλογικός-κοιτασματολογικός χάρτης'. Να υποβληθούν επίσης στην παράγραφο 14.8, Κεφάλαιο 14:
  - χάρτες υφιστάμενης/αρχικής, ενδιάμεσης και τελικής κατάστασης στην περιοχή του έργου, κλίμακας τουλάχιστον 1:5000 για νέα έργα και 1:1000 για υφιστάμενα. Για επιφανειακές εκμεταλλεύσεις, στους χάρτες αυτούς να παρουσιάζονται επίσης τα υψόμετρα των υφιστάμενων βαθμίδων και πλατειών και των ισοϋψών του περιβάλλοντος χώρου·
  - χάρτες με αντιπροσωπευτικές τομές κατάλληλης κλίμακας αρχικής και τελικής κατάστασης·

- χάρτης με τα υποστηρικτικά ή βοηθητικά επιμέρους έργα·
  - χάρτες και τομές προτεινόμενων φυτεύσεων·
  - χάρτες χρονικής προτεραιότητας και εξέλιξης αποκατάστασης/φυτεύσεων·
  - είδη φυτεύσεων.
8. Στο Κεφάλαιο 14 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 14.8 για επιφανειακές εκμεταλλεύσεις, να υποβληθούν επίσης ενδεικτικές αποτυπώσεις της ενδιάμεσης κατάστασης με χάρτες και τομές κατάλληλης κλίμακας. Το κεφάλαιο αυτό στην παράγραφο 14.6 να περιλάβει επίσης χάρτες ανάλυσης θέασης του χώρου επέμβασης ή και φωτορεαλιστικής απεικόνισης του χώρου επέμβασης.

Ομάδα 4¹: 'Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις'

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 4^{ης} ομάδας 'Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις' το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο Κεφάλαιο 2 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2.1 να αναφέρονται πιο συγκεκριμένα η δυναμικότητα παραγωγής ανά κατηγορία προϊόντος και εξοπλισμού, ο χρόνος λειτουργίας, η επιφάνεια του τεμαχίου του έργου και τα στοιχεία δόμησης, η κατανάλωση ή και παραγωγή ηλεκτρισμού ή και καυσίμων και ο αριθμός απασχολούμενων.
2. Στο Κεφάλαιο 2 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2.4 να αναφέρονται το είδος και η ποσότητα των εκπομπών σε κάθε μέσο και να προσδιορίζονται οι σημαντικές επιπτώσεις.
3. Στο Κεφάλαιο 5 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 5.1 να περιλαμβάνεται αναλυτική περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας και του εξοπλισμού και διάγραμμα ροής ανά στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας με ισοζύγιο μάζας, ενέργειας, κατανάλωσης πρώτων υλών και παραγωγής αποβλήτων (υγρών και στερών) και αέριων ρύπων. Να περιλαμβάνεται επίσης στην παράγραφο 5.2 αναλυτική περιγραφή των κύριων και όλων των βοηθητικών εγκαταστάσεων και επιμέρους δραστηριοτήτων. Επιπλέον, στο ίδιο κεφάλαιο (παράγραφος 5.2), να γίνεται περιγραφή των δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων, νερού, χημικών ουσιών, αποβλήτων, κ.λπ. και να αναφέρονται σε μορφή πίνακα τα τεχνικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά, τα υλικά, η χωρητικότητα και το περιεχόμενο αυτών με την αντίστοιχη ταξινόμηση κινδύνου της κάθε ουσίας που θα περιέχουν. Με σκοπό την προστασία του όζοντος, να γίνεται επίσης στο κεφάλαιο αυτό (παράγραφος 5.2) συνοπτική αναφορά στις εγκαταστάσεις ψύξης, κλιματισμού, αντλιών θερμότητας, πυρόσβεσης και διακοπών ισχύος ηλεκτρικών κυκλωμάτων, με ειδικότερη αναφορά στο είδος και στην ποσότητα των χρησιμοποιούμενων ψυκτικών και πυροσβεστικών ουσιών. Στο ίδιο κεφάλαιο, στην παράγραφο 5.3, να περιγράφονται τα μέτρα κατά τη φάση κατασκευής που θα ενταχθούν στο σχεδιασμό του έργου και τα οποία θα πρέπει να συνοδεύονται από αναφορά σχετικά με τις τεχνικές και οργανωτικές απαιτήσεις που δημιουργεί η εφαρμογή αυτών. Επιπλέον, στην παράγραφο 5.4.2 να παρατίθεται πίνακας πρώτων υλών και προϊόντων όπου θα αναφέρονται η μέγιστη ετήσια κατανάλωση/παραγωγή, η μέγιστη αποθηκευτική ικανότητα ανά πρώτη ύλη και προϊόν, ο τρόπος, ο χώρος και το μέσο αποθήκευσης (για τις επικίνδυνες πρώτες ύλες και προϊόντα να αναφέρονται επιπλέον: η ταξινόμηση κινδύνου και δηλώσεις επικινδυνότητας ή φράσεις κινδύνου ανά πρώτη ύλη και προϊόν). Να δίνεται επίσης περιγραφή του τρόπου υδροδότησης του έργου, αναλυτικά ισοζύγια νερού για κάθε διαδικασία του, η μέγιστη ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων και να περιγράφονται τα μέτρα που θα ληφθούν για τον περιορισμό της κατανάλωσης νερού και ενέργειας. Στις περιπτώσεις παραγωγής υγρών αποβλήτων από τις δραστηριότητες (παράγραφος 5.4.3) να παρατίθεται επιπλέον: η προέλευση αυτών, τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά κάθε επιμέρους ρεύματος υγρού αποβλήτου ανά σημείο παραγωγής, καθώς και των λυμάτων του προσωπικού της εγκατάστασης, αναλυτική περιγραφή των σταδίων επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων ανά ρεύμα αποβλήτου, ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων και περιγραφή του τρόπου διαχείρισης και διάθεσης των

επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων με αναφορά στον τελικό και στους ενδιάμεσους αποδέκτες.

Στις περιπτώσεις παραγωγής στερεών αποβλήτων από τις δραστηριότητες (παράγραφος 5.4.5) να παρατίθεται επιπλέον: η προέλευση των αποβλήτων, ο χώρος, το μέσο και ο μέγιστος χρόνος προσωρινής αποθήκευσης εντός του τεμαχίου του έργου, η ετήσια παραγόμενη ποσότητα με βάση την κατανάλωση πρώτων υλών και τη δυναμικότητα της εγκατάστασης και οι εργασίες πρόληψης παραγωγής, ανάκτησης/διάθεσης των αποβλήτων. Επίσης, να γίνεται αναφορά στον τρόπο διαχείρισης των στραγγισμάτων ή/και ξεπλυμάτων που προέρχονται από τους χώρους προσωρινής αποθήκευσης των αποβλήτων λόγω βροχοπτώσεων.

Στις περιπτώσεις εκπομπής αέριων ρύπων από τις δραστηριότητες (παράγραφος 5.4.4) να παρατίθεται επιπλέον: η πηγή, το είδος, η συγκέντρωση και η συνολική ποσότητα κάθε ρύπου στα αέρια απόβλητα πριν τον αντιρρυπαντικό εξοπλισμό, αναλυτική περιγραφή του αντιρρυπαντικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται και η απόδοση του, το είδος η συγκέντρωση και η συνολική ποσότητα του κάθε ρύπου στον αέρα μετά τον αντιρρυπαντικό εξοπλισμό (σε περίπτωση χρήσης διαλυτών, να παρατίθενται αναλυτικά ισοζύγια μάζας).

Στις περιπτώσεις που διεξάγονται χημικές αντιδράσεις, να υποβάλλονται όλες οι γνωστές ή/και αναμενόμενες χημικές αντιδράσεις και να φαίνονται όλα τα προϊόντα και οι ρύποι που παράγονται.

Στο Κεφάλαιο 11 να περιγράφονται επίσης τυχόν μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιασμό του έργου για τη μείωση του θορύβου και των δονήσεων και της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας. Να δίνονται μέτρα που αφορούν στη φάση οριστικής παύσης λειτουργίας του έργου καθώς και μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν περιβαλλοντικής ζημίας.

Κεφάλαιο 8 να πραγματοποιείται εκτίμηση των επιπέδων θορύβου από τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις με βάση το πρότυπο και / ή τη μεθοδολογία που περιγράφεται στον περί της Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμο του 2004, και σχετικές τροποποιήσεις του, και να προτείνονται μέτρα διαχείρισης του, όπου ισχύει.

Στο Κεφάλαιο 10 να περιλαμβάνονται οι παράμετροι, τα στοιχεία και οι δείκτες του περιβάλλοντος που θα παρακολουθούνται. Να περιλαμβάνονται επίσης οι μέθοδοι, ο τόπος, ο χρόνος και η συχνότητα παρακολούθησης/καταγραφής όπως και τα μέτρα διασφάλισης της ποιότητας και αξιοπιστίας των μετρήσεων/καταγραφών.

4. Σε περίπτωση που το έργο εμπίπτει στο Μέρος III ή IV ή V ή VII του περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμου του 2013 τότε θα πρέπει να υποβάλλονται και οι σχετικές για το έργο πληροφορίες σύμφωνα με τις πρόνοιες και απαιτήσεις του εν λόγω Νόμου.
5. Στο Κεφάλαιο 14 ο χάρτης 14.4 δίνεται στην περίπτωση ύπαρξης εναλλακτικών λύσεων (π.χ. κυκλοφοριακής σύνδεσης) ή εναλλακτικής διάταξης εντός του ίδιου οικοπέδου. Στο ίδιο κεφάλαιο να αποτυπώνονται λεπτομερώς σε ένα ή περισσότερα σχέδια κάτοψης της εγκατάστασης σε κλίμακα 1:100 έως 1:500:
  - η ακριβής θέση και ο χαρακτηρισμός όλων των κατασκευών
  - οι θέσεις υπαίθριας αποθήκευσης πρώτων υλών
  - η θέση τυχών υπέργειων και υπόγειων δεξαμενών

- τα δίκτυα συλλογής/ αποχέτευσης υγρών αποβλήτων και όμβριων υδάτων στα οποία να αποτυπώνεται και η όδευση προς το σύστημα επεξεργασίας ή/και σημείο αποθήκευσης/ τελικής διάθεσης·
  - τα σημεία εκπομπής αέριων και υγρών αποβλήτων της εγκατάστασης και τα αντίστοιχα σημεία δειγματοληψίας·
  - οι προβλεπόμενες εγκαταστάσεις επεξεργασίας αέριων, υγρών και στερεών αποβλήτων·
  - οι θέσεις εγκατάστασης των μετρητών παροχής νερού και υγρών αποβλήτων·
  - οι θέσεις γεωτρήσεων, φρεατίων και ρηγμάτων εντός του τεμαχίου του έργου και οι θέσεις υπαίθριας αποθήκευσης αποβλήτων και τα σημεία τελικής διάθεσης εντός του τεμαχίου.
6. Τέλος, στο Κεφάλαιο 14, να συμπεριλαμβάνεται απόσπασμα χάρτη της ευρύτερης περιοχής ή αεροφωτογραφία ή δορυφορική φωτογραφία στην οποία να αποτυπώνεται η όδευση των αγωγών διάθεσης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων.

Ομάδα 5^η: ‘Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών’

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 5^{ης} ομάδας ‘Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών’ το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο Κεφάλαιο 3 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 3.1 να γίνονται αναφορές στη συγκοινωνιακή σκοπιμότητα του έργου, με όρους διασύνδεσης των γύρω περιοχών, ενίσχυσης των μεταφορικών δυνατοτήτων και τόνωσης της κινητικότητας μεταξύ των ευρύτερων πόλων. Ανάλογες προσθήκες και εξειδικεύσεις απαιτούνται ως προς τα αναπτυξιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και άλλα κριτήρια τα οποία συνηγορούν στην υλοποίηση του έργου. **Επιπρόσθετα, να λαμβάνονται υπόψη τα Μέτρα προσβασιμότητας, Μέτρα κυκλοφοριακής ύφεσης, και το Ολοκληρωμένο σχέδιο κινητικότητας (Streetscape manual), όπου εφαρμόζονται..**
2. Στο Κεφάλαιο 5 να αναφέρονται όλα τα μεγέθη και χαρακτηριστικά του σχεδιασμού του έργου που σχετίζονται ουσιαστικά με την ένταση και έκταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ειδικότερα, για έργα οδοποιίας να γίνεται εκτίμηση: κυκλοφοριακού φόρτου σε ετήσια βάση καθώς και σε επίπεδα αιχμής (σε περιπτώσεις έλλειψης στοιχείων να χρησιμοποιούνται βάσιμες παραδοχές, οι οποίες θα πρέπει να τεκμηριώνονται), ταχύτητας σχεδιασμού, τυπικής διατομής και δυσμενών διατομών. Να παρατίθενται επίσης μέτρα και επιλογές για τη μείωση των επιπτώσεων που έχουν ενταχθεί στο σχεδιασμό (π.χ. υπόγεια ή καλυμμένα τμήματα, κοιλαδογέφυρες, ηχοπετάσματα, παραδοσιακά ή καινοτόμα υλικά, κ.ά.).
Για επιφανειακά έργα σταθερής τροχιάς να παρατίθενται: αιτιολογία εγκαθίδρυσης δρομολογίων, η συχνότητα δρομολογίων, ώρα ταξιδιού, τυχόν ανταπόκριση με άλλα δρομολόγια, επιμέρους έργα αποκατάστασης της επικοινωνίας των ζωνών εκατέρωθεν του έργου και μέτρα και επιλογές για τη μείωση των επιπτώσεων.
Για έργα εναέριων μεταφορών να δίνονται: ο αριθμός πτήσεων και επιβατών σε ετήσια βάση, καθώς και σε επίπεδα αιχμής, μέτρα μείωσης των επιπτώσεων και μέθοδοι και συστήματα διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων.
Στο ίδιο κεφάλαιο, να δίνεται επιπλέον αναλυτική περιγραφή των σημαντικών υδραυλικών έργων για τη διαχείριση πλημμυρικών παροχών αιχμής, όταν η θέση και η υψομετρία του κύριου έργου καθιστά αναγκαίες τέτοιες παρεμβάσεις.
Να αναφέρονται τα δίκτυα διανομής ηλεκτρισμού, τηλεπικοινωνιών, οδικού φωτισμού, πυρόσβεσης, αποστράγγισης όμβριων υδάτων, αποχέτευσης λυμάτων, ύδρευσης και άρδευσης, και ανεμιστήρων εξαερισμού. Επίσης να αναφέρονται οι διαδρομές διακίνησης βαρέων οχημάτων, κατά τη φάση κατασκευής.
3. Στο Κεφάλαιο 7 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 7.1 ειδικά για έργα εναέριων μεταφορών, η περιοχή μελέτης να επεκτείνεται εκατέρωθεν των άκρων του κάθε διαδρόμου απογείωσης/προσγείωσης, ώστε να συμπεριλαμβάνει όλη την έκταση κάτω από τα ίχνη πτήσης που ακολουθούν τα αεροσκάφη, όσο αυτά κινούνται σε ύψος μικρότερο των 4.000 ft (~1.219 m).
Στο Κεφάλαιο 7 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 7.4 να αναλύονται οι γεωτεχνικές και γεωμηχανικές ιδιότητες του εδάφους στη ζώνη κατάληψης του έργου, στις περιπτώσεις εκείνες που επηρεάζεται η κλίση των πρανών στα ορύγματα και

επιχώματα ή όπου παρουσιάζεται ανάγκη πρόσθετης στήριξης. Ειδικά για έργα εντός αστικού χώρου, στην παράγραφο 7.6.2 να προστίθενται αναφορές σε ευαίσθητους δέκτες εντός της ζώνης επιρροής του έργου, οι οποίοι φιλοξενούν χρήσεις όπως περίθαλψη, εκπαίδευση κ.ά. Στην παράγραφο 7.12 δεν είναι υποχρεωτική η παράθεση ποσοτικών στοιχείων χρήσης, διαθεσιμότητας και διαχρονικής μεταβολής των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, εφόσον τεκμηριωθεί ότι δεν υφίσταται πιθανότητα επηρεασμού των στοιχείων αυτών από το εξεταζόμενο έργο.

4. Στο Κεφάλαιο 8, ειδικά για έργα εναέριων μεταφορών να αξιολογείται στις παραγράφους 8.4 και 8.11 η επάρκεια των συστημάτων διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων που έχουν ενταχθεί στον προτεινόμενο σχεδιασμό. Να αξιολογούνται επίσης στο κεφάλαιο αυτό στην παράγραφο 8.9 τα μέτρα και οι διαδικασίες μείωσης του θορύβου που έχουν ενταχθεί στο σχεδιασμό του έργου. Στο ίδιο κεφάλαιο να πραγματοποιείται εκτίμηση των επιπέδων θορύβου από την οδική, σιδηροδρομική και αεροπορική κυκλοφορία με βάση το πρότυπο και / ή τη μεθοδολογία που περιγράφεται στον περί της Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμο του 2004, και σχετικές τροποποιήσεις του, και να προτείνονται μέτρα διαχείρισης του, όπου ισχύει. Επιπρόσθετα, να εκτιμώνται οι ποσότητες προϊόντων εκσκαφών. Επιπρόσθετα, να αναφέρονται οι επιφανειακές απορροές και απορροές με υψηλή περιεκτικότητα σε αιωρούμενα σωματίδια και ρυπαντές.

Ομάδα 6^η: 'Λιμενικά έργα και έργα προστασίας της ακτής'

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 6^{ης} ομάδας 'Λιμενικά έργα' το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο Κεφάλαιο 1 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 1.3 να υπάρχει αναφορά στον φορέα διαχείρισης των έργων, ο οποίος θα επιφορτιστεί με την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων που θα επιβληθούν.
2. Στο Κεφάλαιο 3 και συγκεκριμένα για τα λιμενικά έργα ειδικότερα να παρατίθενται στοιχεία που αφορούν στους αποδεδειγμένους χρήστες του έργου.
3. Στο Κεφάλαιο 3 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 3.1, για τα συνοδευτικά έργα προστασίας ακτής από διάβρωση να παρατίθεται αναλυτική περιγραφή του φαινομένου της διάβρωσης της ακτής, με αναφορά στα αίτια και στην εξέλιξη του φαινομένου στο χρόνο.
4. Στο Κεφάλαιο 5 να αναφέρονται όλα τα μεγέθη και χαρακτηριστικά του σχεδιασμού του έργου που σχετίζονται με την ένταση και έκταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Ειδικότερα, για λιμενικά έργα (και όπου ισχύει) απαιτούνται: στοιχεία για το είδος και τον αριθμό εξυπηρετούμενων σκαφών και τον αριθμό των διακινούμενων επιβατών και οχημάτων, στοιχεία για τις ποσότητες και το είδος των διακινούμενων εμπορευμάτων, τον εξοπλισμό και τους τρόπους φορτοεκφόρτωσης, εξασφάλιση ανεμπόδιστης απορροής ομβρίων υδάτων, διασφάλιση ανανέωσης των θαλάσσιων υδάτων, αναφορά στις εγκαταστάσεις τρίτων που δραστηριοποιούνται εντός των χερσαίων ζωνών λιμένων και σχέδιο διαχείρισης πετρελαιοειδών καταλοίπων, και στερών και υγρών αποβλήτων πλοίων.

Για τα συνοδευτικά έργα προστασίας της ακτής από διάβρωση να αναφέρεται η συχνότητα επανεμπλουτισμού της ακτής, εφόσον αυτή προβλέπεται.

Για το σύνολο των έργων να δίνονται στοιχεία κυκλοφορίας οχημάτων μεταφοράς υλικών, εκτιμώμενος χρόνος κατασκευής και στην περίπτωση όπου υπάρχουν υψηλές απαιτήσεις σε υλικά κατασκευής να γίνεται αναλυτική αναφορά στις εναλλακτικές λύσεις προμήθειάς τους. Επιπρόσθετα, να πραγματοποιείται καταγραφή των ενάλιων αρχαιοτήτων όπου ισχύει.

Στο Κεφάλαιο 7 να προστεθεί διακριτή παράγραφος στην οποία να περιγράφονται τα βασικά κυματικά χαρακτηριστικά της περιοχής των έργων με βάση διαθέσιμα στοιχεία, τα βασικά ρεύματα της περιοχής με βάση διαθέσιμα στοιχεία και η υφιστάμενη ακτομηχανική κατάσταση της περιοχής των έργων, αναφέροντας τις πηγές μεταφερόμενων στερεών που τροφοδοτούν την ακτή και τους βασικούς μηχανισμούς που επηρεάζουν την ακτομηχανική ισορροπία.

5. Στο Κεφάλαιο 8 για τα έργα που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην ακτή, να προστεθεί διακριτή παράγραφος στην οποία θα γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων στην ακτή (εάν η μεταβολή από το έργο κρίνεται σημαντική τότε απαιτείται και η εκπόνηση ακτομηχανικής μελέτης και η αξιολόγηση των πορισμάτων της. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να εξετασθούν κάτω από το πρίσμα της εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον). Στην παράγραφο 8.4 να γίνει εκτίμηση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον και στην παράγραφο 8.6 να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις στο οδικό δίκτυο της περιοχής κατά την κατασκευή του έργου (εάν η μεταβολή από το έργο αξιολογείται ως σημαντική θα πρέπει να εξετάζεται η αναγκαιότητα για νέες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και η υιοθέτηση συγκεκριμένων ή και

αποκλειστικών μέσων μεταφοράς των υλικών κατασκευής) και εφόσον προβλέπονται επεμβάσεις στο οδικό δίκτυο να γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων από αυτές τις επεμβάσεις. Στην παράγραφο 8.11 να γίνει εκτίμηση των επιπτώσεων στην ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τις εργασίες βυθοκόρησης κατά τη φάση κατασκευής του έργου και από τη λειτουργία του έργου. Τέλος, στο Κεφάλαιο 8 να γίνεται ανάλυση στην περίπτωση καταστροφής/αστοχίας των έργων αντιμετώπισης της διάβρωσης της ακτής. Στο ίδιο κεφάλαιο να πραγματοποιείται εκτίμηση των επιπέδων θορύβου από τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις με βάση το πρότυπο και / ή τη μεθοδολογία που περιγράφεται στον περί της Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμο του 2004, και σχετικές τροποποιήσεις του, και να προτείνονται μέτρα διαχείρισης του, όπου ισχύει. Επιπρόσθετα, να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις από πιθανή ανύψωση της στάθμης της θάλασσας ή καταιγίδα, από τη θολερότητα του θαλασσινού νερού και από τη διασπορά του υλικού βυθοκόρησης.

6. Στο κεφάλαιο 12 να υποβληθούν οι ακόλουθες μελέτες /σχέδια:
  - Μελέτη αναφοράς για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση (Environmental Baseline Study),
  - Μελέτη Διασποράς του Υλικού Βυθοκόρησης
  - Έκθεση Εκτίμησης Κινδύνων (Risk Assessment Report),
  - Σχέδιο Ανταπόκρισης σε Περιστατικά Έκτακτης Ανάγκης (Emergency Responce Plan).
7. Στο Κεφάλαιο 14 να συμπεριληφθούν (α) οριζοντιογραφία υφιστάμενης κατάστασης και (β) τοπογραφικό-βυθομετρικό διάγραμμα. Στην οριζοντιογραφία του έργου να απεικονίζονται οι οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας, καθώς και οι ζώνες λιμένων. Επίσης να συμπεριληφθούν διαγραμματικές απεικονίσεις των αποτελεσμάτων της ακτομηχανικής μελέτης.

Ομάδα 7^η: “Έργα στη θάλασσα

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 7^{ης} ομάδας “Έργα στη θάλασσα” το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

- για έργο ή σκέλος έργου που χωροθετείται στη θάλασσα:
  - Στο Κεφάλαιο 5 να περιλαμβάνονται:
    - περιγραφή του σχεδιασμού και της εκτέλεσης του έργου·
    - στοιχεία για τον σχεδιασμό και τα μέτρα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του Πρωτόκολλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία της Μεσογείου θαλάσσης από τη ρύπανση που προέρχεται από την εκμετάλλευση της υφαλοκρηπίδας και του θαλάσσιου βυθού και του υπεδάφους του·
    - αναλυτική περιγραφή συμμόρφωσης του έργου με τις σχετικές διεθνείς ορθές πρακτικές·
    - στοιχεία σχετικά με τα μέτρα θωράκισης του έργου έναντι του μέγιστου αναμενόμενου κυματισμού και των εντονότερων πιθανών φαινομένων θύελλας·
    - περιγραφή του τρόπου σύνδεσης του έργου που χωροθετείται στη θάλασσα με τυχόν χερσαίες εγκαταστάσεις, εκτενής περιγραφή των σχετικών διεργασιών και εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και των κινδύνων που απορρέουν λόγω της αλληλοσύνδεσης του θαλάσσιου έργου με χερσαίες εγκαταστάσεις·
  - Στο Κεφάλαιο 6 να γίνεται αξιολόγηση των εναλλακτικών θέσεων για το έργο·
  - Στο Κεφάλαιο 7:
    - να περιλαμβάνεται καταγραφή των ενάλιων αρχαιοτήτων όπου ισχύει·
    - να γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μελέτης αναφοράς για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση (Environmental Baseline Study), και να δίνεται έμφαση στα πιο κάτω:
      - να γίνεται αξιολόγηση της οικολογίας και της έκτασης των σημαντικών βενθικών κοινωνιών
      - να γίνεται αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μελετών γεω-κινδύνων με έμφαση στην ευστάθεια πρανών και στην πιθανότητα κατολισθήσεων (εφόσον ισχύει) στην ύπαρξη θυλάκων ή κρατήρων με αέρια που θα μπορούσαν να διαφύγουν, mud flow volcanoes ή ασταθών υδριτών, καθώς και στην ύπαρξη ενεργών ρηγμάτων σεισμικής δραστηριότητας στην περιοχή·
    - να γίνεται αξιολόγηση της ποιότητας των θαλάσσιων ιζημάτων του πυθμένα (π.χ. παρουσία υδρογονανθράκων και βαρέων μετάλλων στα ιζήματα του πυθμένα στην έκταση γύρω από το έργο, σε οργανισμούς της ευρύτερης περιοχής, κλπ)·

- να γίνεται αξιολόγηση του ευρημάτων σχετικά με την παρουσία ναυαγίων, όπως και αγωγών και καλωδίων, προς αποφυγή πρόκλησης ζημιάς·
- Στο Κεφάλαιο 8 να γίνεται
  - παρουσίαση των αποτελεσμάτων του μοντέλου διασποράς ενδεχόμενων διαρροών επικίνδυνων ουσιών (π.χ. χημικών ουσιών, υδρογονανθράκων, λιπαντικών ελαίων) σε περίπτωση ατυχήματος κατά την κατασκευή του έργου ή κατά τη λειτουργία του και εκτίμηση των επιπτώσεων σε περίπτωση παρουσίας τέτοιου περιστατικού·
  - παρουσίαση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μελετών και σχεδιασμών πρόληψης σοβαρών ατυχημάτων και αντιμετώπισης των συνεπειών τους·
- Στο Κεφάλαιο 15 να περιλαμβάνονται οι πιο κάτω μελέτες:
  - Μελέτη αναφοράς για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση (Environmental Baseline Study),
  - Σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (Waste Management Plan),
  - Μελέτη Διασποράς του Υλικού Βυθοκόρησης,
  - Έκθεση Εκτίμησης Κινδύνων (Risk Assessment Report),
  - Σχέδιο Ανταπόκρισης σε Περιστατικά Έκτακτης Ανάγκης (Emergency Response Plan).

Ομάδα 8^η: ‘ Έργα για τη διαχείριση υδάτινων πόρων και υδραυλικά έργα’

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 8^{ης} ομάδας ‘ Έργα για τη διαχείριση υδάτινων πόρων και υδραυλικά έργα’ το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο Κεφάλαιο 3, σε περίπτωση έργου υδροληψίας, να παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία που αποδεικνύουν την αναγκαιότητά του για σκοπούς κάλυψης των αναγκών χρήσεων νερού (π.χ. ποσότητα νερού που απαιτείται και υφιστάμενο έλλειμμα, ποιοτικά προβλήματα υφιστάμενων πηγών υδροληψίας κ.λπ.).
2. Στο Κεφάλαιο 5:
  - σε περίπτωση έργου υδροληψίας από υδατόρεμα ή από πηγή, να περιγράφεται η διάταξη απόδοσης της οικολογικής παροχής, με τεκμηρίωση της δυνατότητάς της να αποδώσει αυτή, ή να τεκμηριώνεται ότι δεν απαιτείται ειδική διάταξη·
  - σε περίπτωση φράγματος σε υδατόρεμα με ιχθυοπανίδα, να περιγράφεται η διάταξη που τυχόν κρίνεται σκόπιμο να κατασκευασθεί για την αμφίδρομη κίνηση της ιχθυοπανίδας, με τεκμηρίωση της καταλληλότητάς της·
  - σε περίπτωση έργου υδροληψίας, στην παράγραφο 5.4 να υπολογίζεται η ποσότητα νερού που απαιτείται σε μηνιαία βάση για την κάλυψη των αναγκών της προς εξυπηρέτηση χρήσης, εκφρασμένη ως αθροιστική ποσότητα ανά ημερολογιακό μήνα και ως παροχή (m^3/sec), λαμβανομένων υπόψη και τυχόν σχετικών νομοθετικών προβλέψεων. Ο εν λόγω υπολογισμός να καλύπτει περίοδο έτους ή άλλη κατάλληλη για το εξεταζόμενο έργο (π.χ. αρδευτική περίοδος). Σε περίπτωση που μέρος των αναγκών καλύπτεται από άλλα έργα, να συνυπολογίζεται και η συνεισφορά αυτών ώστε να προκύψει το ποσό που θα καλύπτεται από το εξεταζόμενο έργο·
  - σε περίπτωση έργου υδροληψίας από επιφανειακά ύδατα (συμπεριλαμβανομένων των πηγών), στην παράγραφο 5.4 να περιλαμβάνεται υπολογισμός ισοζυγίου νερού (και σε πινακοποιημένη μορφή) επί τη βάσει των ακόλουθων αρχών:
    - σε περίπτωση υδροληψίας από ρέοντα ύδατα (υδατόρεμα ή πηγή) άνευ ταμίευσης, το ισοζύγιο να περιλαμβάνει: τη συνολική απορροή στην υδροληψία, τη λαμβανόμενη ποσότητα νερού και την απορρέουσα προς τα κατάντη, ενώ εάν η οικολογική παροχή είναι μεταβλητή η αντίστοιχη ποσότητα να παρουσιάζεται ως ξεχωριστός όρος του ισοζυγίου. Σε περίπτωση που το έργο υδροληψίας περιλαμβάνει και ταμίευση στη θέση του (π.χ. φράγμα με ταμιευτήρα, αναρρύθμιση πηγής) στο ισοζύγιο να περιλαμβάνεται και η ταμιευμένη ποσότητα·
    - σε περίπτωση υδροληψίας από λίμνη, το ισοζύγιο να περιλαμβάνει τις εισροές σ’ αυτή, τη λαμβανόμενη από το εξεταζόμενο έργο ποσότητα και την περιεχόμενη στη λίμνη ποσότητα νερού·
    - σε περίπτωση ταμίευσης νερού σε άλλη θέση απ’ αυτή της υδροληψίας (π.χ. εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή), να υπολογίζεται ισοζύγιο στην υδροληψία αλλά και στο έργο ταμίευσης, κατά τα προαναφερθέντα για υδροληψία από ρέοντα ύδατα και από λίμνη αντίστοιχα·

- γενικά, τα ισοζύγια να υπολογίζονται για το μέσο, ξηρότερο και πιο υγρό έτος της διαθέσιμης χρονοσειράς υδρολογικών στοιχείων, ή για το σύνολο των ετών της με επισήμανση των ακραίων υδρολογικά ετών, ενώ οι όροι τους να εκφράζονται ως αθροιστική ποσότητα νερού ανά έκαστο ημερολογιακό μήνα, ή και ως παροχή (m^3/s) εάν κρίνεται σκόπιμο. Η χρονοσειρά να καλύπτει τουλάχιστον την περίοδο της τελευταίας τριανταετίας, ενώ τα στοιχεία της δύνανται να προέρχονται είτε από υδρομετρήσεις είτε από έμμεσο υπολογισμό.
- σε περίπτωση έργου υδροληψίας από υπόγεια ύδατα, στην παράγραφο 5.4 να προσδιορίζονται επίσης οι υδροφόροι σχηματισμοί υδροληψίας και να υπολογίζεται προσεγγιστικό υδατικό ισοζύγιο έκαστου, που να περιλαμβάνει τις εισροές, τη λαμβανόμενη από το έργο ποσότητα, τις λοιπές εκροές και τα αποθέματα του σχηματισμού (σε περίπτωση που τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επαρκούν για την κατάρτιση ξεχωριστών ισοζυγίων ανά υδροφόρο σχηματισμό, να καταρτίζεται ισοζύγιο για το σύνολο των σχηματισμών υδροληψίας). Το ισοζύγιο να υπολογίζεται σε ετήσια βάση, ή και για μικρότερη περίοδο εάν υφίστανται επαρκή σχετικά στοιχεία·
- σε περίπτωση υδροληψίας αρδευτικής χρήσης, στην παράγραφο 5.4 να παρατίθεται το σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης της προς άρδευση περιοχής (π.χ. μέγεθος αγροτεμαχίων, είδη προς καλλιέργεια και κατ' εκτίμηση έκταση έκαστου, μεταβολές στην κτηνοτροφία, κ.λ.π.)·
- σε περίπτωση φράγματος ή ταμιευτήρα για το οποίο έχει εκπονηθεί Μελέτη Πλημμυρικού Κύματος μετά από καταστροφή του, στην παράγραφο 5.6 να παρουσιάζονται τα κύρια σημεία και συμπεράσματα της τελευταίας.

3. Στο Κεφάλαιο 7:

- σε περίπτωση έργου του οποίου τυχόν δομική αστοχία ενδέχεται να έχει υπολογίσιμες αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια ανθρώπων, σε παραγωγικές δραστηριότητες ή γενικότερα στο περιβάλλον, στην παράγραφο 7.4 τα σχετικά με την γεωλογία, τεκτονική και εδαφολογία στοιχεία να αναπτύσσονται στο βαθμό που απαιτείται για τη διαμόρφωση μιας καταρχήν εικόνας της ασφάλειας του έργου·
- σε περίπτωση φράγματος, στην παράγραφο 7.5 να εξετάζεται η υδρόβια πανίδα, η υδρόβια και παρόχθια χλωρίδα και οι τύποι οικοτόπων, των επηρεαζόμενων απ' αυτό εσωτερικών ή μεταβατικών υδάτων· Επίσης να εξετάζονται οι οικολογικές επιπτώσεις του φράγματος και να εκπονείται λεπτομερείς οικολογική μελέτη τόσο χλωρίδας όσο και πανίδας για τις επιπτώσεις τόσο στον άμεσο χώρο επηρεασμού της κοίτης όσο και κατάντι του φράγματος.
- σε περίπτωση έργου υδροληψίας, στην παράγραφο 7.12 να περιλαμβάνεται υπολογισμός των υδρολογικών ή υδρογεωλογικών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν στα υδατικά ισοζύγια στην παράγραφο 5.4, ενώ σε περίπτωση αντιπλημμυρικών έργων να παρατίθενται τα στοιχεία της πλημμυρικής υδρολογίας της περιοχής. Επιπλέον να επεξηγείται η σχετική μεθοδολογία υπολογισμού και να παρατίθενται στην ίδια ενότητα ή σε Παράρτημα τα πρωτογενή στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν·
- σε περίπτωση έργου υδροληψίας, στην παράγραφο 7.12 να περιλαμβάνονται στοιχεία για την ποιότητα του νερού του υδάτινου σώματος ή γεωλογικού

- σηματισμού υδροληψίας, και να εξετάζεται η καταλληλότητά του για τη σκοπούμενη χρήση·
- σε περίπτωση φράγματος, στην παράγραφο 7.12 να παρατίθενται στοιχεία για την εκτιμώμενη στερεομεταφορά της λεκάνης απορροής του.
4. Στο Κεφάλαιο 8:
- σε περίπτωση εισερχόμενου στη θάλασσα έργου εκβολής υδατορέματος ή τάφρου, στην παράγραφο 8.2 να εξετάζονται οι ακτομηχανικές επιπτώσεις του και στην παράγραφο 8.4 οι επιπτώσεις του στα βιοτικά χαρακτηριστικά της έκτασης επέμβασης·
  - σε περίπτωση έργου υδροληψίας από επιφανειακά ύδατα, στην παράγραφο 8.4 να εξετάζονται οι επιπτώσεις σε στοιχεία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων και ανθρώπινων δραστηριοτήτων, των κατόντη του περιοχών λόγω της μείωσης της απορροής υδάτων ή και της στερεομεταφοράς σε περίπτωση φράγματος.
5. Στο Κεφάλαιο 9 να αναπτύσσονται τα μέτρα αντιμετώπισης των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων που έχουν προσδιορισθεί βάσει των διαφοροποιημένων απαιτήσεων του παρόντος Παραρτήματος. Ιδιαίτερως:
- σε περίπτωση έργου υδροληψίας από επιφανειακά ύδατα να προσδιορίζεται η αναγκαία οικολογική παροχή, με αναφορά και αιτιολόγηση της χρησιμοποιηθείσας μεθόδου. Εάν το Σχέδιο Διαχείρισης των υδάτων της λεκάνης απορροής στην οποία εμπίπτει το έργο ορίζει οικολογική παροχή σε κάποια θέση, να εξετάζεται η δυνατότητα αξιοποίησης της στον υπολογισμό της αντίστοιχης τιμής στη θέση του έργου, λαμβανομένων υπόψη και τυχόν άλλων έργων που επηρεάζουν το υδρολογικό καθεστώς. Ειδικότερα εάν το Σχέδιο Διαχείρισης ορίζει τιμή της οικολογικής παροχής σε θέση κατόντη του έργου, η οικολογική παροχή στη θέση του τελευταίου οφείλει να εξασφαλίζει τη δυνατότητα επίτευξης της τιμής του Σχεδίου Διαχείρισης·
  - σε περίπτωση φράγματος σε υδατόρεμα με ιχθυοπανίδα, εφόσον δεν κρίνεται σκόπιμη η κατασκευή ιχθυοδρόμου, να αναπτύσσονται τυχόν άλλου είδους μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην ιχθυοπανίδα, ενώ σε περίπτωση που θα κατασκευασθεί ιχθυόδρομος να γίνεται συνοπτική αναφορά στα σχετικώς αναφερθέντα στο Κεφάλαιο 5.
6. Στο Κεφάλαιο 14 να προστίθενται οι ακόλουθοι χάρτες, στους οποίους να απεικονίζεται και το έργο καθώς και κύρια γεωγραφικά στοιχεία της περιοχής, όπως: οικισμοί, όρη, ονόματα υδατορεμάτων κλπ.:
- υδρογραφικός χάρτης κατάλληλης κλίμακας·
  - χάρτης κατάλληλης κλίμακας των φυτικών διαπλάσεων που απαντώνται στην περιοχή του έργου·
  - οριζοντιογραφία πρότασης οριοθέτησης υδατορέματος, όπου απαιτείται οριοθέτηση, με απεικόνιση του έργου, της διαμορφωμένης και εγγεγραμμένης κοίτης του υδατορέματος και των γραμμών πλημμύρας πριν και μετά την κατασκευή του για την επιλεγείσα περίοδο επαναφοράς, και των προτεινόμενων οριογραμμών λαμβανομένων υπόψη και τυχόν φυσικών ή τεχνητών στοιχείων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του υδατορέματος.
7. Στο Κεφάλαιο 15:

- σε περίπτωση έργου υδροληψίας αρδευτικής χρήσης να παρατίθεται εκτεταμένη περίληψη της σχετικής αγροοικονομικής μελέτης που τυχόν έχει εκπονηθεί·
- σε περίπτωση έργου που περιλαμβάνει φράγμα ή ταμιευτήρα να παρατίθεται Μελέτη Πλημμυρικού Κύματος (ΜΠΚ) από τη θραύση φράγματος, εφόσον το κρίνει απαραίτητο ο φορέας του, ή η Αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ή ο μελετητής.

Ομάδα 9^η: “ Έργα για τη διαχείριση αποβλήτων”

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 9^{ης} ομάδας “ Έργα για τη διαχείριση αποβλήτων” το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο Κεφάλαιο 5 να αναφερθούν αναλυτικά οι τεχνικές προδιαγραφές για την κατασκευή και λειτουργία των εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, απαιτούνται τουλάχιστον:
  - για έργα διαχείρισης (συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, διάθεση) επικίνδυνων ή/και μη επικίνδυνων αποβλήτων:
    - να περιλαμβάνεται διάγραμμα ροής - μάζας της μονάδας στο οποίο να αποτυπώνονται όλες οι επιμέρους διεργασίες, τα εισερχόμενα απόβλητα και τα παραγόμενα απόβλητα από όλα τα επιμέρους στάδια (στερεά και υγρά απόβλητα, αέριες εκπομπές) προς περαιτέρω διαχείριση, καθώς και τα τελικά προϊόντα προς αξιοποίηση/διάθεση·
    - επίσης, στο διάγραμμα να αναγράφεται ο τρόπος διαχείρισης των παραγόμενων ως άνω αποβλήτων από όλες τις επιμέρους διεργασίες και ο τρόπος αξιοποίησης/διάθεσης των τελικών προϊόντων·
    - να περιλαμβάνεται πίνακας με το είδος των εισερχομένων πρώτων υλών – αποβλήτων και τους αντίστοιχους κωδικούς σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία να καταστρώνεται πίνακας με το ισοζύγιο μάζας, στο οποίο θα αναγράφονται οι ποσότητες των εισερχομένων πρώτων υλών – αποβλήτων, των τελικών προϊόντων, των υγρών – στερεών αποβλήτων, καθώς και των αερίων εκπομπών, που αναμένεται να προκύψουν από τις διεργασίες της μονάδας·
    - ειδικότερα, για εγκαταστάσεις διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων από την υγειονομική περίθαλψη ανθρώπων και ζώων να αναφέρονται αναλυτικά οι τεχνικές προδιαγραφές για την κατασκευή και λειτουργία των εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων·
    - ειδικότερα σε περιπτώσεις έργων αποτέφρωσης αποβλήτων να αναφέρονται αναλυτικά οι τεχνικές προδιαγραφές για την κατασκευή και λειτουργία των εγκαταστάσεων.
  - Για έργα διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων:
    - να συμπεριλαμβάνονται οι πρώτες τρεις διαφοροποιήσεις που αναφέρθηκαν για τα έργα διαχείρισης επικίνδυνων ή/και μη επικίνδυνων αποβλήτων·
    - τα δεδομένα σχεδιασμού της μονάδας (πληθυσμός, παραγόμενες ποσότητες αποβλήτων κ.λπ.) να περιλαμβάνουν και πρόβλεψη για ορίζοντα 25ετίας. Ειδικότερα σε έργα ΧΥΤΥ να περιλαμβάνεται πίνακας με τη διαχρονική εξέλιξη της ποσότητας των υπολειμμάτων που καταλήγουν σε αυτόν, καθώς και της απαιτούμενης χωρητικότητας του ΧΥΤΥ·
    - να γίνεται αναφορά στον τρόπο συλλογής και μεταφοράς των αποβλήτων, στη συχνότητα συλλογής, στην προέλευση των αποβλήτων και στην όδευση των οχημάτων προς το χώρο διάθεσης ή/ και επεξεργασίας των αποβλήτων·

- για έργα ΧΥΤΥ να τεκμηριώνεται η καταλληλότητα του εδάφους βάσει υδρογεωλογικών - γεωτεχνικών δεδομένων.
- Για έργα παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας με χρήση βιοαερίου:

σε περιπτώσεις μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας με χρήση βιοαερίου που προέρχεται από αναερόβια επεξεργασία βιομάζας να περιλαμβάνονται επιπρόσθετα τουλάχιστον τα παρακάτω:

  - διάγραμμα ροής μάζας, ανά επιμέρους στάδιο της διεργασίας της αναερόβιας χώννευσης (για υγρό, στερεό και αέριο). Στο διάγραμμα αυτό θα πρέπει να αναγράφονται η μάζα, η περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία, το άζωτο και ο φωσφόρος σε κάθε επιμέρους διεργασία κατά την αναερόβια χώννευση·
  - σενάρια λειτουργίας της μονάδας παραγωγής βιοαερίου για διαφορετικά είδη εισερχόμενης πρώτης ύλης (αναφορά στους αντίστοιχους κωδικούς αποβλήτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με επισήμανση στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά τους (ισοζύγιο αζώτου και φωσφόρου)·
  - να δοθεί το δυσμενέστερο σενάριο λειτουργίας της μονάδας, ως προς την ποιότητα (σε N και P) και την ποσότητα των παραγόμενων υγρών αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις εισερχόμενες πρώτες ύλες (π.χ. για εισερχόμενες ποσότητες υγρών με μικρό ποσοστό στερεών και υψηλά ποσοστά αζώτου και φωσφόρου)·
  - επιπλέον να αναφέρεται η αναμενόμενη ποσότητα παραγόμενου βιοαερίου ανά είδος πρώτης ύλης·
  - υπόδειξη σε χάρτη του συνολικού εμβαδού των χώρων διάθεσης των υγρών αποβλήτων / στερεών υπολειμμάτων.
  - να αναφέρεται η αναμενόμενη ποσότητα παραγόμενης ενέργειας (θερμικής και ηλεκτρικής) και οι τρόποι εκμετάλλευσής της.
  - να υπολογιστεί το ποσό της εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας που θα εξασφαλίζεται από τη συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας.
- Για έργα παραγωγής εδαφοβελτιωτικών ή και οργανοχουμικών λιπασμάτων (π.χ. compost) να περιλαμβάνονται επιπρόσθετα τουλάχιστον τα παρακάτω:
  - διάγραμμα ροής μάζας της διεργασίας της αερόβιας κομποστοποίησης·
  - σενάρια λειτουργίας της μονάδας κομποστοποίησης για διαφορετικά είδη εισερχόμενης πρώτης ύλης (αναφορά στους αντίστοιχους κωδικούς αποβλήτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με επισήμανση στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων (ισοζύγιο αζώτου και φωσφόρου)·
  - σε περίπτωση όπου το παραγόμενο προϊόν (π.χ. compost) ενσακίζεται, να γίνει αναφορά στο κατ' εκτίμηση ποσοστό υγρασίας του, καθώς και στο ποσοστό N και P. Σε περίπτωση που αυτό θα διατίθεται χύδην θα πρέπει να υπολογίζεται η απαιτούμενη έκταση για τη διάθεσή του·
  - να γίνεται αιτιολόγηση της σκοπιμότητας του έργου κάνοντας αναφορά στους τελικούς αποδέκτες των παραγόμενων εδαφοβελτιωτικών,

σύμφωνα με δεδομένα μετά από διενέργεια έρευνας αγοράς ή άλλα διαθέσιμα στοιχεία.

- Για έργα επεξεργασίας ΑΕΚΚ και διάθεσης αδρανών υλικών και καταλοίπων από την επεξεργασία τους: να αναφέρονται αναλυτικά οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κατασκευή και λειτουργία των εγκαταστάσεων αυτών για κάθε διαχωριζόμενο ρεύμα αποβλήτων από την επεξεργασία των ΑΕΚΚ.
  - Για έργα διαχείρισης αστικών λυμάτων (πόλεων και οικισμών) και έργα επεξεργασίας ιλύος:
    - να γίνεται διαστασιολόγηση των έργων αποχέτευσης, επεξεργασίας και διάθεσης των αστικών λυμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα πληθυσμιακά στοιχεία για την εξυπηρετούμενη περιοχή και να γίνεται εκτίμηση της εξέλιξης των πληθυσμιακών δεδομένων για το χρονικό ορίζοντα σχεδιασμού του έργου (population projection). Ειδικότερα να γίνει αναφορά στα δεδομένα σχεδιασμού της μονάδας (ισοδύναμοι κάτοικοι, ημερήσια παροχή m^3/d), καθώς και στα ρυπαντικά φορτία εισόδου (BOD_5 , SS , TN , TP σε kg/d) για καθεμία από τις φάσεις σχεδιασμού του έργου (π.χ. 20ετία, 40ετία).
    - σε περίπτωση που στην εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων προβλέπεται υποδοχή βοθρολυμάτων, να αναφέρεται το πεδίο συλλογής τους (εξυπηρετούμενοι οικισμοί) και η αναμενόμενη ημερήσια παροχή τους.
    - σε περίπτωση που στην εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων εισέρχονται υγρά απόβλητα παραγωγικών/ βιοτεχνικών μονάδων της περιοχής που είναι ομοειδή ως προς την σύστασή τους με τα αστικά λύματα, να αναφέρεται το είδος των υγρών αποβλήτων (ποιοτική σύσταση), η εισερχόμενη παροχή τους, καθώς και η τυχόν προεπεξεργασία τους.
    - σε περίπτωση διάθεσης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στη θάλασσα θα πρέπει να γίνεται αναλυτική περιγραφή της κατασκευής των έργων διάθεσης (όπως τυχόν δεξαμενή εξισορρόπησης, αντλιοστάσιο – υποθαλάσσιος αγωγός διάθεσης - διαχυτήρες) και της λειτουργίας τους (υπολογισμοί αραίωσης, μοντέλα διασποράς ρύπων – μικροβιολογικού φορτίου).
    - σε περίπτωση επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων να παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία όπως: το είδος της επαναχρησιμοποίησης, τα όρια ποιότητας των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων και η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων με αναφορά στα μέτρα αντιμετώπισης τους. Η σχετική μελέτη σχεδιασμού και εφαρμογής να συμπεριλαμβάνεται στη ΜΕΕΠ ως Παράρτημα.
2. Το Κεφάλαιο 8 να ανταποκρίνεται στο μέγεθος των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων που αναμένονται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας, καθώς και στις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα, υπό εξέλιξη ή προγραμματισμένα έργα ή δραστηριότητες. Ειδικότερα εφόσον πρόκειται για διάθεση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων σε θαλάσσια περιοχή θα πρέπει να αναφέρονται οι τυχόν ακτές κολύμβησης και αναψυχής, και τα τεχνικά

έργα (π.χ. λιμενικές εγκαταστάσεις) στην άμεση γειτονία των έργων διάθεσης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων.

3. Το Κεφάλαιο 8 να προσαρμόζεται κατάλληλα στα ειδικά χαρακτηριστικά του επηρεαζόμενου περιβάλλοντος, καθώς και του είδους των αλλαγών που προκαλούνται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου/ δραστηριότητας. Ειδικότερα εφόσον πρόκειται για διάθεση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων σε θαλάσσια περιοχή θα πρέπει να αναφέρονται οι τυχόν μεταβολές στα ποιοτικά ή/ και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδάτων, κυρίως σε περιπτώσεις αστοχίας ή δυσλειτουργίας της μονάδας επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων.
4. Στο Κεφάλαιο 9 να περιγράφονται επιπρόσθετα και τα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων που θα λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 του παρόντος Παραρτήματος.
5. Στο Κεφάλαιο 10 να γίνεται αναφορά στις μετρήσεις που θα διενεργούνται κατά περίπτωση, ως προς τις παραμέτρους και τη συχνότητα, στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, στο έδαφος και στην ατμόσφαιρα, όπου απαιτείται.

Ομάδα 10¹: ‘Έργα αστικής ανάπτυξης, τουρισμός και αναψυχή’

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 10¹ ομάδας ‘Έργα αστικής ανάπτυξης, τουρισμός και αναψυχή’ το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνετε με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

A. Έργα ή δραστηριότητες Τουρισμού και Αναψυχής.

1. Για τα έργα και δραστηριότητες που αφορούν σε ειδική τουριστική υποδομή, να υποβάλλεται ως παράρτημα της ΜΕΕΠ ο φάκελος με τα κατά περίπτωση απαιτούμενα στοιχεία για την καταλληλότητα του οικοπέδου ή/και τη σκοπιμότητα της ειδικής τουριστικής υποδομής.
2. Στο Κεφάλαιο 4, στην παράγραφο 4.1 να περιλαμβάνεται σύνοψη των στοιχείων και πορισμάτων της προαναφερόμενης μελέτης.
3. Στο Κεφάλαιο 5, στις παραγράφους 5.1 και 5.2 η τεχνική περιγραφή να περιλαμβάνει και στοιχεία γενικής διάταξης, συνοπτικής περιγραφής κάθε κτιριακής μονάδας και κάθε επιμέρους κύριας ή βοηθητικής εγκατάστασης, στοιχεία δόμησης, κάλυψης, δυναμικότητας, κ.λπ. Για έργα και δραστηριότητες της παρούσας ομάδας που γίνεται επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων, να υποβάλλονται ως παράρτημα της ΜΕΕΠ τα κατά περίπτωση απαιτούμενα στοιχεία και στο Κεφάλαιο 5 να περιλαμβάνεται σύνοψη των στοιχείων αυτών. Να αναφέρονται τα συνοδευτικά έργα υποδομής
4. Στο Κεφάλαιο 7 στην παράγραφο 7.12 δεν είναι υποχρεωτική η διεξοδική παράθεση ποσοτικών στοιχείων χρήσης, διαθεσιμότητας και διαχρονικής μεταβολής των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, εφόσον τεκμηριωθεί ότι δεν υφίσταται πιθανότητα επηρεασμού των στοιχείων αυτών από το εξεταζόμενο έργο.
5. Στο Κεφάλαιο 8 στις παραγράφους 8.8 και 8.9 ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στη φάση κατασκευής και να αναφέρονται τα συνοδευτικά έργα υποδομής.

B. Έργα Αστικής Ανάπτυξης.

1. Στο κεφάλαιο 5 να αναφερθούν όλα τα μεγέθη και χαρακτηριστικά του σχεδιασμού του έργου που σχετίζονται ουσιαστικά με την ένταση και έκταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ειδικότερα, στην αναλυτική περιγραφή των εγκαταστάσεων κατά την παράγραφο 5.1 να προστίθενται αναφορές στη διάταξή τους, συμπεριλαμβανομένων των υπαίθριων και των ημι-υπαίθριων χώρων, καθώς και στο ποσοστό κάλυψης των εγκαταστάσεων αυτών (υφιστάμενων και νέων). Επίσης, να περιγράφεται ο σχεδιασμός των κτιρίων και των ελεύθερων/υπαίθριων χώρων βάσει των αρχών του βιοκλιματικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού.
2. Στην παράγραφο 5.4 να προστίθενται επιπλέον τα εξής:
  - αναφορά στο πλήθος ατόμων που άμεσα ή έμμεσα προσελκύει το έργο (π.χ. εργαζόμενοι, χρήστες, επισκέπτες), στον αριθμό οχημάτων που προσελκύονται από τη λειτουργία του έργου, και στις ανάγκες σε θέσεις στάθμευσης·
  - εκτίμηση της δυνατότητας των μέσων μαζικής μεταφοράς και του κυκλοφοριακού δικτύου να καλύψει τις νέες απαιτήσεις·
  - συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας και μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων·

- για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων, θα πρέπει να συμπεριληφθεί μελέτη σχεδιασμού για την επαναχρησιμοποίησή τους·
  - στην παράγραφο 5.4.5 να συμπεριλαμβάνονται οι άδειες συλλογής, μεταφοράς και διαχείρισης των φορέων που θα κληθούν να διαχειριστούν ιατρικά απόβλητα και τυχόν άλλα ρεύματα αποβλήτων, όταν η διαχείριση των αποβλήτων δεν θα γίνεται από τον ίδιο τον φορέα του έργου.
3. Στην παράγραφο 6.1 του Κεφαλαίου 6:
- εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις και σενάρια ως προς τις επιλογές πολεοδομικής οργάνωσης της έκτασης (διάταξη οικοδομικών τετραγώνων και οικοπέδων, θέσεις κοινόχρηστων υπαίθριων χώρων, εγκαταστάσεων κοινωνικής εξυπηρέτησης, κλπ.) καθώς και ως προς την κάλυψη των βασικών αναγκών και υποδομών της προς πολεοδόμηση περιοχής (π.χ. όδευση κεντρικών αγωγών αποχέτευσης, συλλογής και μεταφοράς ομβρίων και, τρόπος επεξεργασίας και διάθεσης των λυμάτων, τρόποι διάθεσης ομβρίων, τρόποι υδροδότησης, υποδομή αντιπυρικής προστασίας, έργα οδοποιίας, κ.λ.π., λαμβάνοντας υπόψη σε όλες τις περιπτώσεις και την εξυπηρέτηση των γειτονικών και υπό ανάπτυξη οικισμών) και τεκμηρίωση - αιτιολόγηση της απόρριψης των εναλλακτικών λύσεων και σεναρίων σε σχέση με την προτεινόμενη λύση. Γενικά οι εξεταζόμενες εναλλακτικές λύσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κανόνες και τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού, της αειφόρου οικιστικής ανάπτυξης, καθώς και τους στόχους και τη γεωγραφική εμβέλεια του προγραμματιζόμενου οικισμού·
  - εφόσον εντός της προς πολεοδόμηση έκτασης κατασκευαστεί εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων, να εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις τόσο ως προς τη μέθοδο διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων όσο και προς τη διαχείριση της παραγόμενης ιλύος, με τεκμηρίωση της επιλογής της τελικά προτεινόμενης λύσης. Τα ανωτέρω να συνοδεύονται από σχετικό διάγραμμα ροής των λυμάτων και της ιλύος.
4. Στην παράγραφο 7.6:
- να καταγράφονται οι τυχόν οικιστικές αναπτύξεις, οι εκτάσεις που έχουν προγραμματιστεί για μελλοντική αστική ή βιομηχανική ή τουριστική ή γεωργική ανάπτυξη, όπως επίσης και τα όρια των οικισμών και τα όρια τυχόν Ζωνών Οικιστικής Ανάπτυξης και γενικώς οι προβλέψεις του υφιστάμενου σχεδιασμού στην περιοχή του έργου·
  - να γίνεται παρουσίαση των ελάχιστων απαιτούμενων αποστάσεων από καθορισμένες ζώνες αιγιαλού και παραλίας·
  - να γίνεται αναφορά σε οριοθετήσεις υδατορεμάτων ή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στην περιοχή του έργου και στις ελάχιστες απαιτούμενες αποστάσεις από αυτά.
5. Στο κεφάλαιο 8, ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στην εξέταση και εκτίμηση των αθροιστικών και συνεργιστικών επιπτώσεων σε σχέση με αντίστοιχα έργα ή/και μεγάλες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις σε κοντινές εκτάσεις.
6. Στο κεφάλαιο 12 να περιέχονται, εφόσον έχουν εκπονηθεί:
- φυτοτεχνική μελέτη (τοποιοτέχνησης) για τη διαμόρφωση των αστικών και περιαστικών χώρων πρασίνου του υπό ίδρυση οικισμού·
  - μελέτη της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων σε περίπτωση κατασκευής εντός της προς πολεοδόμηση περιοχής·

- μελέτη σχεδιασμού επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων λυμάτων ·
  - υδρογεωλογική μελέτη σε περίπτωση ανόρυξης γεώτρησης για την κάλυψη υδρευτικών ή αρδευτικών αναγκών του οικισμού·
7. Στο κεφάλαιο 14 επιπρόσθετα να περιέχεται χάρτης κατάλληλης κλίμακας με την αποτύπωση του υδρογραφικού δικτύου εντός της προς πολεοδόμηση έκτασης (εάν υφίσταται) και της άμεσης περιοχής του έργου, καθώς και των υδρολογικών του λεκανών. Στην παράγραφο 14.8 επιπρόσθετα να περιέχονται:
- σχέδιο χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης του προτεινόμενου έργου ·
  - σχέδιο εσωτερικών δικτύων υποδομής και σύνδεσης των προτεινόμενων δικτύων υποδομής του υπό ίδρυση οικισμού με τα υφιστάμενα, από τα οποία και θα εξυπηρετείται.

Ομάδα 11^η: ‘ Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας’

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 11^{ης} ομάδας ‘ Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας’ το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνετε με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο κεφάλαιο 4, για έργα ηλεκτροπαραγωγής από αιολική ενέργεια, φωτοβολταϊκούς, ηλιοθερμικούς και γεωθερμικούς σταθμούς καθώς και Υδροηλεκτρικά Έργα (ΥΗΕ) να εξετάζεται η συμβατότητα του έργου με τις σχετικές Εθνικές Στρατηγικές και τις πρόνοιες των εθνικών σχεδίων ανάπτυξης, καθώς επίσης και με την πολιτική, τα κίνητρα και το σχεδιασμό της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου και του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου για τα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως εκάστοτε ισχύουν. Στο ίδιο κεφάλαιο, για το σύνολο των ΥΗΕ, να γίνεται εξέταση της συμβατότητας του έργου ή της δραστηριότητας με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών Πόρων της λεκάνης απορροής στην οποία εμπίπτει.
2. Στο κεφάλαιο 5 να αναφέρονται όλα τα μεγέθη και χαρακτηριστικά του σχεδιασμού του έργου και των συνοδών του. Ειδικότερα απαιτούνται τουλάχιστον:
  - αναλυτική περιγραφή των συνοδών έργων οδοποιίας, καθώς και τυπικές διατομές, δυσμενείς διατομές, όσον αφορά στις διαφοροποιήσεις στο ανάγλυφο και μέτρα, δράσεις και παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που έχουν ενταχθεί στο σχεδιασμό του έργου·
  - αναλυτική περιγραφή των συνοδών έργων ηλεκτρικής διασύνδεσης του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής με το υφιστάμενο δίκτυο μεταφοράς·
  - για ΥΗΕ, επιπρόσθετα απαιτείται πρόταση οριοθέτησης του ρέματος σε σχέση με το κύριο έργο και τα συνοδευτικά αυτού έργα. Η πρόταση οριοθέτησης για κατάλληλη περίοδο επαναφοράς να τεκμηριώνεται με υπολογισμούς και να απεικονίζεται σε χάρτες κατάλληλης κλίμακας οι οποίοι να επισυνάπτονται στα σχετικά κεφάλαια της ΜΕΕΠ. Επίσης, για ΥΗΕ στην παράγραφο 5.4 να επισυνάπτεται:
    - πίνακας παροχών τουλάχιστον για μια τριανταετία (μηνιαία και ετήσια) στη θέση υδροληψίας του έργου ή της δραστηριότητας·
    - πίνακες σεναρίων λειτουργίας για τρία υδρολογικά έτη (μέσο, υγρό και φτωχό), στους οποίους θα παρουσιάζονται εκτός των διαθέσιμων παροχών στη θέση υδροληψίας, οι παροχές που θα εκμεταλλεύεται το έργο ενεργειακά, οι υπερχειλίζουσες ποσότητες, η παροχή και οι τυχόν ποσότητες για άλλες χρήσεις στο τμήμα εκτροπής της φυσικής κοίτης του υδατορέματος (εφόσον αυτή υφίσταται)·
    - προκειμένου για φράγμα με ταμιευτήρα αποθήκευσης, θα πρέπει να παρουσιάζεται επιπλέον σενάριο λειτουργίας του έργου ή της δραστηριότητας, εφόσον ληφθεί υπόψη η κατανομή των ποσοτήτων ύδατος για περιβαλλοντικές ή ενεργειακές χρήσεις, οι χρήσεις για ανάσχεση πλημμύρας, οι παρούσες και μελλοντικές χρήσεις της ποτάμιας ροής στις περιοχές κατάντη του προτεινόμενου φράγματος ή/και άλλες χρήσεις.
3. Το Κεφάλαιο 7 να ανταποκρίνεται στο μέγεθος των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων που αναμένονται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας, καθώς και στις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα,

υπό εξέλιξη ή προγραμματισμένα έργα ή δραστηριότητες. Ειδικότερα, για ΥΗΕ στην παράγραφο 7.12.2 να αναφέρονται στοιχεία της στερεομεταφοράς του υδατορέματος στο οποίο πρόκειται να κατασκευαστεί το έργο και για ΥΗΕ με εκτροπή υδατορέματος, ποταμού, σε άλλες Λεκάνες Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ), να περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος για τη ΛΑΠ εκτροπής, για εκείνα τα περιβαλλοντικά μέσα που ενδεχομένως επηρεάζονται (όπως νερά, χρήσεις γης, κοινωνικο – οικονομικό περιβάλλον).

4. Το κεφάλαιο 8, να προσαρμοσθεί κατάλληλα στα ειδικά χαρακτηριστικά του επηρεαζόμενου περιβάλλοντος, καθώς και του είδους των αλλαγών που προκαλούνται από τα έργα διαμόρφωσης του τεμαχίου εγκατάστασης μονάδων ηλεκτροπαραγωγής . Ειδικότερα:
  - για έργα ηλιοθερμικών σταθμών, στην παράγραφο 8.2 να εκτιμώνται οι ποσότητες προϊόντων εκσκαφών και στην παράγραφο 8.11 οι επιπτώσεις στον υπόγειο υδροφόρα από τυχόν γεωτρήσεις για χρήση νερού·
  - για ΥΗΕ, στην παράγραφο 8.11.2 να εκτιμώνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην στερεομεταφορά του υδατορέματος από την κατασκευή και λειτουργία του έργου·
  - για ΥΗΕ με φράγμα ταμίευσης, στην παράγραφο 8.4 να εκτιμώνται οι επιπτώσεις στα οικοσυστήματα κατάντη του φράγματος και να δίνεται περιγραφή και εκτίμηση των επιπτώσεων στα συστήματα εκβολών κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου·
  - για ΥΗΕ με εκτροπή υδατορέματος, ποταμού σε άλλες ΛΑΠ, να εκτιμώνται και να αξιολογούνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις για τη ΛΑΠ εκτροπής, για εκείνα τα περιβαλλοντικά μέσα που ενδεχομένως θίγονται (όπως νερά, χρήσεις γης κ.λπ.).
5. Στο κεφάλαιο 9, για έργα ηλιοθερμικών σταθμών, να δίνεται περιγραφή των μέτρων για τη διαχείριση των πλεοναζόντων προϊόντων εκσκαφών.
6. Στο κεφάλαιο 12 στην παράγραφο 12.1 να περιέχεται:
  - για έργα ηλιοθερμικών σταθμών, υδρογεωλογική μελέτη σε περίπτωση πραγματοποίησης γεωτρήσεων για χρήση νερού στα πλαίσια λειτουργίας του έργου ή της δραστηριότητας·
  - για ΥΗΕ με ταμιευτήρα, μελέτη διάδοσης πλημμυρικού κύματος από αστοχία του φράγματος και εκτίμηση των επιπτώσεων στις κατάντη ευρισκόμενες περιοχές, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από την αρμόδια αρχή ή το φορέα του έργου·
7. Στο Κεφάλαιο 14 στην παράγραφο 14.8 να δίνεται η απεικόνιση όλων των επιμέρους στοιχείων (δηλαδή του κυρίως έργου αλλά και όλων των συνοδών του, όπως π.χ. οδοποιίες, ηλεκτρική διασύνδεση κ.ά.), καθώς και η αποτύπωση των χαρακτηριστικών σημείων του κυρίως έργου καθώς και των συνοδών του με συντεταγμένες (π.χ. βάσεις ανεμογεννητριών, πυλώνες υψηλής τάσης, υποσταθμός κ.λπ.).

Ομάδα 12^η: ' Έργα αποθήκευσης και μεταφοράς καυσίμων, χημικών ουσιών και ηλεκτρισμού'

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 12^{ης} ομάδας ' Έργα αποθήκευσης, μεταφοράς καυσίμων, χημικών ουσιών και ηλεκτρισμού το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνετε με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

1. Στο κεφάλαιο 8, στις παραγράφους 8.4, 8.5, 8.8, 8.9 και 8.11 να δίνεται ειδικότερα:
  - για έργα αγωγών υγρών καυσίμων και χημικών ουσιών, εκτίμηση των επιπτώσεων από ενδεχόμενες διαρροές. Αν προβλέπεται η εγκατάσταση μέσων αποθήκευσης, να γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων από διαρροές που αφορά και τις εν λόγω εγκαταστάσεις·
  - για έργα αγωγών αερίων καυσίμων που διαθέτουν βιομηχανικές εγκαταστάσεις (π.χ. σταθμοί συμπίεσης), έμφαση στην εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων από αέριες εκπομπές και εκπομπές θορύβου σε ευαίσθητους αποδέκτες της ευρύτερης περιοχής του έργου.
5. Στο κεφάλαιο 9 δίνεται ειδικότερα:
  - για έργα αγωγών υγρών καυσίμων και χημικών ουσιών, ανάλυση των απαραίτητων μέτρων για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων διαρροών·
  - για έργα αγωγών αερίων καυσίμων που διαθέτουν βιομηχανικές εγκαταστάσεις, αξιολόγηση των δράσεων για την αντιμετώπιση των αερίων εκπομπών και εκπομπών θορύβου (στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις) .

Ομάδα 13^η: “Έργα εξερεύνησης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων”

Για τα έργα ή δραστηριότητες της 13^{ης} ομάδας “Έργα εξερεύνησης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων” το περιεχόμενο της πρότυπης ΜΕΕΠ διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες προσθήκες:

A. Για έργα ή δραστηριότητες στη θάλασσα:

- Στο Κεφάλαιο 5 να περιλαμβάνονται:
  - περιγραφή του σχεδιασμού και της εκτέλεσης της κάθε γεώτρησης·
  - στοιχεία για τον σχεδιασμό και τα μέτρα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του Πρωτόκολλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία της Μεσογείου θαλάσσης από τη ρύπανση που προέρχεται από την εκμετάλλευση της υφαλοκρηπίδας και του θαλάσσιου βυθού και του υπεδάφους του·
  - αναλυτική περιγραφή συμμόρφωσης του έργου με τις διεθνείς ορθές πρακτικές για την εξερεύνηση και την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων·
  - στοιχεία σχετικά με τα μέτρα θωράκισης του γεωτρητικού εξοπλισμού έναντι του μέγιστου αναμενόμενου κυματισμού και των εντονότερων πιθανών φαινομένων θύελλας·
  - περιγραφή της μεθόδου και διαδικασίας εγκατάλειψης της κάθε γεώτρησης·
  - στο σχεδιασμό ανάπτυξης του κοιτάσματος, να τεκμηριώνεται η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης με στοιχεία πολυκριτηριακής ανάλυσης για τις κεντρικές επιλογές καθώς επίσης και η συμμόρφωση με τις διεθνείς καλύτερες πρακτικές·
  - περιγραφή του τρόπου σύνδεσης του έργου με τις χερσαίες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις, εκτενής περιγραφή των σχετικών διεργασιών και εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και των κινδύνων που απορρέουν λόγω της αλληλοσύνδεσης του θαλάσσιου έργου με τις χερσαίες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις·
- Στο Κεφάλαιο 6 να γίνεται αξιολόγηση των εναλλακτικών θέσεων για κάθε γεώτρηση·
- Στο Κεφάλαιο 7:
  - να περιλαμβάνεται καταγραφή των ενάλιων αρχαιοτήτων που δύνανται να επηρεαστούν ή βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή
  - να γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων της Μελέτης αναφοράς για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση (Environmental Baseline Study), και να δίνεται έμφαση στα πιο κάτω:
  - αξιολόγηση της οικολογίας και της έκτασης των σημαντικών βενθικών κοινωνιών·

- αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μελετών γεω-κινδύνων με έμφαση στην ύπαρξη θυλάκων ή κρατήρων με αέρια που θα μπορούσαν να διαφύγουν, mud flow volcanoes ή ασταθών υδριτών, καθώς και στην ύπαρξη ενεργών ρηγμάτων σεισμικής δραστηριότητας στην περιοχή·
- αξιολόγηση της ποιότητας των ιζημάτων του πυθμένα (π.χ. υφιστάμενες συγκεντρώσεις υδρογονανθράκων και βαρέων μετάλλων στην έκταση γύρω από τα στίγματα των γεωτρήσεων, στα ιζήματα της γεώτρησης, καθώς και σε οργανισμούς της ευρύτερης περιοχής, κλπ)·
- αξιολόγηση των ευρημάτων σχετικά με την παρουσία ναυαγίων όπως και αγωγών και καλωδίων, προς αποφυγή πρόκλησης ζημιάς·
- Στο Κεφάλαιο 8:
  - να γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων του μοντέλου διασποράς ενδεχόμενων διαρροών επικίνδυνων ουσιών (π.χ. χημικών ουσιών, υδρογονανθράκων, λιπαντικών ελαίων) σε περίπτωση ατυχήματος κατά την κατασκευή του έργου ή κατά τη λειτουργία του και εκτίμηση των επιπτώσεων σε περίπτωση παρουσίας τέτοιου περιστατικού
  - να περιλαμβάνονται και τα αποτελέσματα μελετών και σχεδιασμών πρόληψης σοβαρών ατυχημάτων και αντιμετώπισης των συνεπειών τους·
- Στο Κεφάλαιο 15 να περιλαμβάνονται οι πιο κάτω μελέτες:
  - Μελέτη αναφοράς για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση (Environmental Baseline Study),
  - Σχέδιο χρήσης χημικών ουσιών (Chemical Use Plan),
  - Σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (Waste Management Plan)
  - Έκθεση Εκτίμησης Κινδύνων (Risk Assessment Report)
  - Σχέδιο Ανταπόκρισης σε Περιστατικά Έκτακτης Ανάγκης (Emergency Response Plan)

B. Για έργα ή δραστηριότητες στην ξηρά:

- Στο Κεφάλαιο 5 να περιλαμβάνονται:
  - περιγραφή του σχεδιασμού και της εκτέλεσης της κάθε γεώτρησης·
  - αναλυτική περιγραφή του τρόπου συμμόρφωσης του σχεδιασμού, υλοποίησης και ολοκλήρωσης κάθε ερευνητικής γεώτρησης ώστε να προλαμβάνονται στο μέγιστο πρακτικώς εφικτό βαθμό τα ατυχήματα με ενδεχόμενη επίπτωση στο περιβάλλον·
  - αναλυτική περιγραφή συμμόρφωσης του έργου με τις διεθνείς ορθές πρακτικές για την εξερεύνηση και την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων·
  - στοιχεία σχετικά με τα μέτρα θωράκισης του γεωτρητικού εξοπλισμού έναντι έντονων καιρικών φαινομένων·

- περιγραφή της μεθόδου και διαδικασίας εγκατάλειψης της κάθε γεώτρησης·
  - στο σχεδιασμό ανάπτυξης του κοιτάσματος, να τεκμηριώνεται η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης με στοιχεία πολυκριτηριακής ανάλυσης για τις κεντρικές επιλογές καθώς επίσης και η συμμόρφωση με τις διεθνείς καλύτερες πρακτικές.
  - στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι θα πραγματοποιηθεί ελαχιστοποίηση κατάληψη του φυσικού περιβάλλοντος, να περιγραφούν οι διαδικασίες που θα εφαρμοστούν για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον και να δοθούν προβλέψεις και μέτρα αποκατάστασης του χώρου που θα απελευθερωθεί μετά την εγκατάλειψη του έργου.
- Στο Κεφάλαιο 6 να γίνεται αξιολόγηση εναλλακτικών θέσεων για κάθε γεώτρηση·
  - Στο Κεφάλαιο 7:
    - να περιλαμβάνεται καταγραφή τυχόν αρχαιολογικών ευρημάτων, αγωγών και καλωδίων που δύνανται να επηρεαστούν ή βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή, προς αποφυγή πρόκλησης ζημιάς·
    - να γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων της Μελέτης αναφοράς για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση (Environmental Baseline Study), και να δίνεται έμφαση στα πιο κάτω:
      - η αξιολόγηση της οικολογίας και της έκτασης των σημαντικών οικοσυστημάτων·
      - αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μελετών γεωκινδύνων με έμφαση στην ευστάθεια πρανών και στην πιθανότητα κατολισθήσεων, στην ύπαρξη θυλάκων ή κρατήρων με αέρια που θα μπορούσαν να διαφύγουν, mud flow volcanoes ή ασταθών υδριτών, καθώς και στην ύπαρξη ενεργών ρηγμάτων σεισμικής δραστηριότητας στην περιοχή·
      - αξιολόγηση της ποιότητας του εδάφους (π.χ. υφιστάμενες συγκεντρώσεις υδρογονανθράκων και βαρέων μετάλλων στο έδαφος και στην έκταση γύρω από τα στίγματα των γεωτρήσεων καθώς και σε οργανισμούς της ευρύτερης περιοχής, κλπ)·
  - Στο Κεφάλαιο 8:
    - να γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων του μοντέλου διασποράς ενδεχόμενων διαρροών επικίνδυνων ουσιών (π.χ. χημικών ουσιών, υδρογονανθράκων, λιπαντικών ελαίων) σε περίπτωση ατυχήματος κατά την κατασκευή του έργου ή κατά τη λειτουργία του και εκτίμηση των επιπτώσεων σε περίπτωση παρουσίας τέτοιου περιστατικού
    - να περιλαμβάνονται και τα αποτελέσματα μελετών και σχεδιασμών πρόληψης σοβαρών ατυχημάτων και αντιμετώπισης των συνεπειών τους·
  - Στο Κεφάλαιο 15 να περιλαμβάνονται οι πιο κάτω μελέτες:

- Μελέτη αναφοράς για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση (Environmental Baseline Study),
- Σχέδιο χρήσης χημικών ουσιών (Chemical Use Plan),
- Σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (Waste Management Plan)
- Έκθεση Εκτίμησης Κινδύνων (Risk Assessment Report)
- Σχέδιο Ανταπόκρισης σε Περιστατικά Έκτακτης Ανάγκης (Emergency Response Plan)